

CAMPUS DE PERSGROEP

Een initiatief van en voor journalisten

2016|17

In het begin werd Else Kramer (43) uitgelachen als ze vertelde dat ze training in smartphonefotografie gaf. 'Dat is toch geen camera, meisje', zeiden ze dan. Inmiddels is die scepsis verdwenen en heeft ze zelfs concurrenten. 'Heel gezond', noemt Kramer dat.

Tekst: Madelon Meester Foto's: Sanne De Wilde

'Van filosoof tot fotosoof'

'Zullen we even naar een café gaan?', vraagt Else Kramer vrijwel direct als ik haar grote werkruimte in het Rotterdamse Scheepvaartkwartier aan de Maas betreed. De felle zonnestralen die door de dakramen in het hoge pundaak vallen, verlichten de grote ruimte. In stellingkasten staat een fortuin aan LEGO – kastelen, garages, politiewagens, boten en talloze poppetjes. 'Ik zit al de hele dag binnen. Ik voel me helemaal... pfff.' Of ze daar vaker last van heeft? Ze knikt hevig. 'Laatst vroeg iemand: 'Heb je ADHD?' Nou, dat niet, maar ik heb wel veel energie. Ik moet bewegen, anders word ik gek.'

Kramer – kort blond haar dat alle kanten opspringt, heldere blauwe ogen, stralende lach – is een tikkeltje rusteloos, ontzettend enthousiast en vooral héél leergierig en geïnteresseerd in alles om haar heen. Haar versnipperde cv is daarvan het bewijs. Ze studeerde filosofie, wiskunde en Theorie der Muziek op het conservatorium en had veel uiteenlopende banen. Zo werkte ze op advocatenkantoren en als bureaucoördinator van de jonge socialisten bij de PvdA.

Steeds rolde ze er toevallig in. Dan werd ze door iemand benaderd met de vraag of ze bij hen zou willen komen werken, en steeds dacht ze na een jaar: dit is het niet. De traagheid waarmee organisaties veranderden, ergerde haar. 'Dan kwam ik ergens binnen en dacht: dit kan veel handiger. Als dat dan niet meteen gebeurde, raakte ik enorm gefrustreerd.' Het was in 2006 dat ze besloot 'een zwart gat voor zichzelf te creëren'. Ze zegde haar baan op en kocht een eenvoudige Olympus compactcamera. Op een gegeven moment zei haar vriend: 'Die foto's van jou zien er redelijk goed uit. We gaan een spiegelreflex voor je kopen.' Kramer ging naar de Woonbeurs in Amsterdam om haar nieuwe speeltje uit te proberen, zette de foto's op de toen net nieuwe fotosite Flickr

en de volgende dag had ze al een mail van de Woonbeurs: we willen je foto's kopen, hoeveel kost dat? Op dat moment realiseerde ze zich: 'Oké, hier kan ik iets mee.'

Aanvankelijk schoot ze voor een prikje in opdracht van vrienden en bekenden, maar al snel werd haar klantenkring groter en kon ze zichzelf portret- en reportagefotograaf noemen. Tegelijkertijd zag ze dat steeds meer mensen spiegelreflexcamera's kochten, maar 'onwijs slechte foto's' maakten. Toen de smartphone opkwam, was ze dolgelukkig. In de eerste plaats omdat ze nu weer echte straatfotografie kon bedrijven – je telefoon heb je immers altijd op zak. Maar wat ze ook dacht: als al die mensen met hun spiegelreflexen nou eens wisten wat ze met de camera van hun smartphone konden...

Uitgelachen

In het begin werd ze 'ontzettend uitgelachen' toen ze met een cursus smartphonefotografie kwam, met name door mannen. 'Die zeiden: dat is toch geen camera, meisje. Daar kun je helemaal niets mee.' 'En natuurlijk', zegt Kramer, 'als je een enorme advertentie voor langs de A13 wilt maken, heb je niet genoeg aan een smartphone, maar voor een foto op een website wel. Met een spiegelreflex kun je andere dingen, maar dat betekent niet dat het één beter of slechter is.' Ook De Persgroep reageerde in eerste instantie sceptisch toen Kramer het bedrijf benaderde om een programma te geven. Kramer had namelijk geen enkele journalistieke achtergrond en ook geen trainersopleiding gehad. Na de proefworkshop waren ze om en inmiddels is Kramers' programma smartphonefotografie al drie jaar opgenomen in het aanbod van de

Campus. 'Het is natuurlijk niet de bedoeling dat De Persgroep alle foto's ontslaat, maar er moet wel gekeken worden naar een nieuw verdienmodel', zegt ze. 'Er ligt een enorme druk op de traditionele media, er moet flink bezuinigd worden en tegelijkertijd is er meer beeld nodig voor online. Hoe ga je dat oplossen? Eén van de manieren is om schrijvende journalisten ook te laten fotograferen en filmen.'

Enthousiasme als kracht

Soms lijkt het alsof Kramers gedachten sneller gaan dan dat ze praten kan; ze spreekt op hoog tempo en maakt veel zinnen niet af. Met name als het gaat over nieuwe technologische ontwikkelingen, is ze nauwelijks te remmen. Haar geestdrift en het feit dat ze mensen makkelijk kan enthousiasmeren, zijn misschien wel haar grootste kracht. 'Else is een zeer vlotte, toffe madam', luidt de feedback van een van de deelnemers van vorig jaar. 'Ik kan dingen die complex zijn heel laagdrempelig maken', zegt ze zelf, 'en daar gaan mensen snel in mee.' Dat doet ze bijvoorbeeld door 'spelenderwijs' les te geven. 'Ik geloof niet in onwijs lang zenden. Ik laat deelnemers dingen doen. Als ik bijvoorbeeld begin met het onderdeel over portretfotografie, laat ik de deelnemers eerst selfies maken. Op die manier zijn ze aan het experimenteren, wordt er gelachen, maar zien ze ook: van onder zie ik er heel anders uit dan van boven. En als ik zo in het licht sta, zie ik er niet al te best uit.' Op die manier onthouden de deelnemers volgens Kramer de informatie beter dan wanneer ze met een powerpoint zou komen aanzetten, en ze hebben plezier in het proces. 'Daardoor is de kans groter dat ze het geleerde in de praktijk brengen.' Het speelse karakter van Kramer is ook terug te zien in de manier waarop ze LEGO inzet. 'Ik was programma's aan het maken en dacht: ik wil iets uitbeelden, maar ga geen modellen inhuren. Ik wilde foto's die universeel zijn, waarmee je van alles kunt uitleggen en die niet snel dateren. Wat kan ik doen?' Ze vond de oplossing in LEGO en het sloeg meteen aan bij mensen, zegt ze. 'Het is abstract, mensen kunnen erin projecteren wat ze willen en het is een vehikel voor hun fantasie. Daarbij vind ik het ontzettend leuk om LEGO te kopen en ermee te spelen.' Inmiddels heeft ze al zo'n 10.000 euro uitgegeven aan de gele mannetjes.

50 uren per week

Naast de meer dan tien verschillende trainingen die Kramer geeft, spreekt ze geregeld over 'visuele communicatie' bij bedrijven en op conferenties. Of dat allemaal in één werkweek past? 'Ik werk best hard', zegt ze lachend, 'in elk geval wel 50 uur per week. Maar wat is werk hè? Telt informatie lezen als werk, bijvoorbeeld? Ik heb de mazzel dat ik heel gelukkig word van nieuwe dingen uitproberen en uitpluizen. Ik zie best veel mensen om me heen van wie ik denk: jeetje man, je bent nog niet dood! Snap je wat ik bedoel? Mensen die zoiets hebben van: dit is het dan. Dat vind ik echt moeilijk te accepteren. Je hoopt toch dat iedereen een beetje *joie de vivre* houdt.' En dan is er nog haar boek over

Else Kramer: 'Gele LEGO-mannetjes zijn voor mij de perfecte modellen om goede foto's te leren maken.'

de visuele revolutie, waar ze op dit moment aan schrijft. 'Wat betekent het dat we steeds meer in plaatjes communiceren?', is de vraag die ze hierin stelt. 'Siemens heeft bijvoorbeeld een patent aangevraagd op een lens die je in je oog kunt plaatsen en die foto's maakt, over een paar jaar is die er. Je privacy komt met dit soort ontwikkelingen in het gedrang, tegelijkertijd is het fantastisch dat er in dictaturen door burgers gefilmd en gefotografeerd kan worden. Dus: waar moeten we op gaan letten qua privacy issues? Wat moet er veranderen? En waar liggen er kansen?' Dit is het punt waar het denken in beeld en haar achtergrond als filosoof samenkomen. 'Fotosoof' is de term die ze er zelf voor heeft bedacht. 'Het beschouwen op

'Er is nog zo veel dat ik wil doen. Zo houd ik me nu bezig met digital learning voor De Persgroep. Online trainingen voor journalisten opzetten'

onze manier van kijken en communiceren, wordt steeds belangrijker in mijn werk. Daar denk ik over na, schrijf ik over en organiseer ik projecten omheen.' Ze lacht. 'Dat is echt superleuk!' En daarnaast is er nog zó veel dat ze wil doen, zegt ze. Zo houdt ze zich nu bezig met digital learning. 'Voor De Persgroep ben ik aan het kijken hoe we online trainingen kunnen opzetten voor journalisten. Je kunt mij bijvoorbeeld elke keer terugvragen om een programma te geven, maar je kunt de training ook opnemen en vervolgens online aanbieden. Dat is een veel betere investering. In die zin maak ik mezelf werkloos', zegt ze. Maar ach, dan verzint ze wel weer een nieuw project.

Else Kramer (43)

- Studeerde filosofie aan het King's College in Londen en wiskunde aan de Universiteit van Amsterdam

- Volgde een opleiding Theorie der Muziek aan het Conservatorium in Amsterdam

- Sinds 2006 portret- en reportagefotograaf en fotografietrainer

- Sinds 2013 adviseur, trainer en spreker over visuele communicatie

- Richt in 2014 het bedrijf Visual Revolutionaries op

- Woont samen met haar man en dochter (9) in het Rotterdamse Scheepvaartkwartier